

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Gångvikens skola

Giltighetstid: 2022-08-24—2023-06-16

Ansvarig rektor: Annlouise Selin

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Gångvikens skolas vision är att skapa trygga barn som vill lära sig i samspel med andra.

3. Kartläggning av riskområden

Under maj 2022 genomförde skolan en kartläggning där varje elev på skolan fick möjlighet att uttrycka hur de upplever sin skolsituation. Utifrån kartläggningen så framkom det att 58% av eleverna på skolan trivs mycket bra, 39% trivs bra och 3% svarade att de trivdes mindre bra eller dåligt i skolan.

Gällande studiero och koncentration så uppger 65% av eleverna att de har bra studiero och kan koncentrera sig på lektionerna. 18% anser att de har mycket bra studiero och 17% uppger att de har mindre bra studiero.

90 % av eleverna vet vem de ska prata med om de blir utsatta för en kränkning. 7% känner sig lite osäker och 3 % uppger att de inte vet vem de ska tala med. Vidare så uppger 93% av eleverna att de blir mycket bra bemött av personal på skola. 4 % uppger att de blir bra bemött och 3 % uppger att de blir mindre bra bemött. Ingen av eleverna upplever sig vara dåligt bemött av personalen.

Upplevelsen bland eleverna om hur de bemöter varandra är varierande. 75 % upplever sig vara mycket bra bemött av andra elever. 17% uppger att de känner sig bra bemött och 8 % upplever att de blir bemött på ett dåligt sätt av andra elever.

Majoriteten av eleverna, 65%, på skolan känner sig trygg i skolans lokaler och i omgivningen. 35% uppger att de känner sig otrygga på olika ställen och områden som omnämns som otrygga är bland annat fotbollsplanen, klätterställningen, kingplanen, korridorerna och matsalens toalett. Noterat är också att många av eleverna har uppgett att de är rädda att ramla och slå sig på omnämnda ställen samt känner sig rädd för äldre elever.

4. Mål för arbetet

Skolans långsiktiga mål är att utveckla likabehandlingsarbetet och skapa en gynnsam kultur för eleverna så att de får bästa möjlighet att nå goda resultat.

Årets mål är att arbeta för att främja studiero, goda relationer samt öka tryggheten och vi-känslan för alla elever.

5. Handlingsplan

Utifrån elevernas enkätsvar så framgår det att vi ska fortsätta att utveckla området med studiero och koncentration. Arbetet med att eleverna själva också ger varandra studiero kommer även det att ligga i fokus under läsåret då arbetet med att stävja skojbråk kommer att fortsätta och intensifieras. Vi kommer att fortsätta att placera oss i olika zoner utomhus, närvara i omklädningssituationer och följa med elevgrupper vid förflyttningar för att skapa en större trygghet. Vi behöver också tydliggöra för eleverna att all personal på skolan finns för alla elever så att de känner en trygghet i att det alltid finns en vuxen nära till hands att prata med.

Då ombyggnationen på skolan pågår även under detta läsår så kommer vi att kunna arbeta med studiero och lärmiljön på olika sätt allt eftersom bygget färdigställs för att främja en god studiemiljö. Även duschutrymmen i B-huset har kommit att räknas in i ombyggnationen och kommer därmed att förbättras både miljömässigt och integritetsmässigt under läsåret.

Personalen kommer under läsåret att vidareutveckla tankar och idéer som uppkom ur utbildningen som genomgicks under fjolåret i Skolverkets regi, "Främja likabehandling". Bland annat kommer en elevversion av likabehandlingsplanen att utarbetas, skolans regler samt åtgärdstrappa att revideras och en elevanpassad mall med strategier vid konfliktlösning att tas fram.

Dessutom som redan nämnts ovan kommer nolltolerans mot skojbråk och förstörelse av skolans lärmiljö att råda under läsåret.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Arbetet med att personalen placerar sig i olika zoner utomhus har varit gynnsamt då större del av området har täckts. Personalen har även närvarat i omklädningssituationer och vi har noterat att situationen i omklädningsrummen har förbättrats och att arbetet där är av vikt för att minska kränkningar.

Utbildningen i Skolverkets regi "Främja likabehandling" som lärarna genomgick under förra läsåret sporrade till nya tankar och idéer om hur likabehandlingsarbetet kan förbättras och fördjupas. Många av dessa områden kommer att fortsätta att utvecklas under kommande läsår.

Utbildningen i Skolverkets regi "Fritidshemmets undervisning" som fritidspersonalen genomgick väckte många intressanta diskussioner och arbetsområden inom kursen kommer att vidareutvecklas med fortsatt handledning av skolpsykolog.

Ett område som vi genom utbildningarna sett att vi framöver behöver fortbildning i är kränkningar på nätet.

Renoveringen har fortlöpt enligt plan och färdigställandet har gett möjligheter att både diskutera och skapa goda lärmiljöer, ett arbete som på sikt kommer att vara gynnsamt för alla elever.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Varje klass från åk 1-6 utser en representant till skolans elevråd. De träffas tillsammans med skolledare en gång i månaden. Elevrådet är delaktig i aktuella frågor som rör skolan och är en viktig del i likabehandlingsarbetet då de fungerar som en grund för många av personalens likabehandlingsdiskussioner. Synpunkter från eleverna framförs och hämtas in för vidare diskussioner och beslut.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar klasslärare/personal.
- Klasslärare/personal kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsam anmälan till STELLA-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev

- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Begrepp

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- **Homofobi**

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.